

Agnieszka Szczepaniak-Kroll

Wykaz osiągnięć naukowych

1/ Wykaz opublikowanych monografii naukowych (wszystkie wymienione publikacje były recenzowane).

Przed doktoratem

-

Po doktoracie:

Szczepaniak-Kroll A. 2010, *Tożsamość poznańskich rodzin pochodzenia niemieckiego. Losy Bajerleinów i Dittrichów (XVIII-XX w.)*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, ISBN 978-83-7177-769-1, ss. 340.

Szczepaniak-Kroll A., Brzezińska A.W., Szymoszyn A. (red.) 2019, *300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski*, Warszawa-Poznań: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Wydawnictwo Miejskie Poznania, ISBN: 978-83-7768-234-0, ISBN: 978-83-66463-02-8, ss. 236. Mój wkład procentowy - 40%: koncepcja, dobór materiałów, opracowanie, redakcja, przygotowanie do druku, przygotowanie wstępu i dwóch rozdziałów.

Szczepaniak-Kroll A. 2020, *Polacy w Berlinie (1980-2015). Między integracją a zachowaniem tożsamości*. Warszawa: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Muzeum Historii Polski, ISBN 978-83-66463-34-9, ISBN 978-83-65248-50-3, ss. 332.

Szczepaniak-Kroll A., Posern-Zieliński A. (red.), *Między emigracją a transnarodowością: nowe oblicze polskiej diaspory w pięciu stolicach Europy Zachodniej*, książka po pozytywnych recenzjach wydawniczych, w trakcie przygotowania do druku, wydana zostanie w 2023 r. w Oficynie Wydawniczej Kucharski i Wydawnictwie IAE PAN. Mój wkład procentowy - 30%: opracowanie całości, redakcja, przygotowanie do druku, przygotowanie rozdziału (4 arkusze wydawnicze).

2/ Wykaz opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych (wszystkie wymienione rozdziały były recenzowane).

Przed doktoratem:

Szczepaniak A. 1999, Wizerunek Sydonii von Borcke w kulturze dawnych Pomorzan, [w:] *V Konferencja Słowińsko-Kaszubska. Materiały z konferencji*, W. Łysiak. (red.), Poznań: Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, s. 29-35.

Szczepaniak A. 2000, Humanistyka a ekologia, [w:] *Las w kulturze polskiej*, W. Łysiak (red.), Poznań: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu, Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, s. 431-439.

Szczepaniak A. 2000, Trzebiatowski proces i egzekucja czarownicy Dorothe Schwarz, [w:] *Trzebiatów. Historia i kultura*, t. I, W. Łysiak (red.), Poznań: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM, Trzebiatowski Ośrodek Kultury, s. 77-84.

Szczepaniak-Kroll A. 2001, Siły nieczyste w dawnym folklorze okolic Trzebiatowa, [w:] *Trzebiatów. Historia i kultura*, t. II, W. Łysiak (red.), Poznań -Trzebiatów: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM, Trzebiatowski Ośrodek Kultury, s. 163-170.

Szczepaniak-Kroll A. 2001, Wizerunek czarownicy w dawnym Księstwie Pomorskim [w:] *Życie dawnych Pomorzan*, t. I, W. Łysiak (red.), Bytów – Poznań: Muzeum Zachodnio-Kaszubskie w Butowie, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM, s. 117-125

Szczepaniak-Kroll A. 2002, Procesy o czary w Sławnie i okolicach w XVI-XVIII wieku, [w:] *Sławno i ziemia sławieńska. Historia i Kultura*, t. I, W. Łysiak (red.), Poznań: Wydawnictwo „Eco”, s. 79-84.

Szczepaniak-Kroll A. 2002, Las miejscem działań czarownic, [w:] *Las w kulturze polskiej*, t. II, W. Łysiak (red.), Poznań: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM, Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, s. 623-629.

Szczepaniak-Kroll A. 2002, Pomorskie księgi czarów i zaklęcia czarownic, [w:] *Dzieje Wsi Pomorskiej (I Międzynarodowa Konferencja Naukowa)*, Belchnerowska A., Chludziński A., Gaziński R. (red.), Szczecin-Dygowo: Uniwersytet Szczeciński, Gminny Zespół Oświaty i Kultury, s. 57-65.

Szczepaniak-Kroll A. 2003 Postać czarownicy w prasie i literaturze pomorskiej początku XX w., [w:] *Dzieje wsi pomorskiej (II Międzynarodowa Konferencja Naukowa)*, Gaziński R., Chludziński A. (red.), Szczecin-Dygowo: Uniwersytet Szczeciński, Gminny Zespół Oświaty i Kultury, s.111-121.

Szczepaniak-Kroll A. 2003, Problemy tożsamości w niemieckiej rodzinie Wargin, [w:] *Czas zmiany, czas trwania. Studia etnologiczne*, Kowalska J., Szykiewicz S., Tomicki R. (red.), Warszawa: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, s. 233-253.

Po doktoracie:

Szczepaniak-Kroll A. 2013, Bambrzy-mieszkańcy podpoznańskich wsi. Integracja i tożsamość (XVIII-XX w.), [w:] *Niemcy – historia i kultura*, Sierpowski S. (red.), Szreniawa: Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, s. 14-23, ISBN 978-83-64119-16-3.

Szczepaniak-Kroll A. 2014, German Businessman in Poznań as the Example of Transnational Environment, [w:] *Middle Grounds, Ambiguous Frontiers and Intercultural Spaces*, Posern-Zieliński A., Mróz L. (red.), Poznań: Instytut im. Oskara Kolberga, s. 11-40, ISBN 978-83-932586-1-1.

Szczepaniak-Kroll A. 2019, Bambrzy w krajobrazie Poznania, czyli o tożsamości, jej trwaniu i zmianach, [w:] *300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski*, Brzezińska A., Szczepaniak-Kroll A., Szymoszyn A. (red.),

Poznań-Warszawa: Wydawnictwo Miejskie Poznania, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, s. 42-70.

Szczepaniak-Kroll A., Szymoszyn A. 2019, Maria Paradowska – inicjatorka renesansu Bambrów w krajobrazie kulturowym Poznania i propagatorka wiedzy o Bambrach, [w:] *300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski*, Brzezińska A., Szczepaniak-Kroll A., Szymoszyn A. (red.), Poznań-Warszawa: Wydawnictwo Miejskie Poznania, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, s. 208-224. Mój wkład procentowy – 50%: zebranie materiałów, opracowanie, redakcja.

Szczepaniak-Kroll A., Brzezińska A.W., Szymoszyn A., 2019, Wprowadzenie, [w:] *300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski*, Brzezińska A., Szczepaniak-Kroll A., Szymoszyn A. (red.), Poznań-Warszawa: Wydawnictwo Miejskie Poznania, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, s. 7-14. Mój wkład procentowy – 40%: koncepcja, zebranie materiału, opracowanie tekstu.

Szczepaniak-Kroll A. 2023, Die Rolle des Museums bei der Gestaltung des Gedächtnisses kleiner ethnokultureller Gruppen am Beispiel der Posener Bamberger, [in:] *Herkunft. Heimat. Heute, Zur Musealisierung von Heimatstuben und Heimatsammlungen der Flüchtlinge, Vertriebenen und Aussiedler*innen*, Reinsch N., Geyken F., Overdick T. (eds.), Oldenburg: Isensee Verlag, p. 193-203.

3/ Wykaz opublikowanych, recenzowanych artykułów w czasopismach naukowych.

Przed doktoratem:

Szczepaniak-Kroll A. 2000, Report from a Scientific Visit to Bamberg, „*Ethnologia Polona*”, vol. 21, s. 131-136.

Szczepaniak-Kroll A. 2001, The Koller Family of Poznań, „*Ethnologia Polona*”, vol. 22, s.117-131.

Szczepaniak-Kroll A. 2001, Sabat w kulturze ludowej Pomorza, „*Nasze Pomorze. Rocznik Muzeum Zachodnio-Kaszubskiego w Bytowie*”, nr. 3, s. 7-15.

Szczepaniak-Kroll A. 2002, Bamberska rodzina Bajerleinów – jej wkład w historię i kulturę Poznania „*Etnografia Polska*”, t. XLVI, z. 1-2, s. 163-180.

Szczepaniak-Kroll A. 2002, The Problem of Emigration from Bamberg to Poland, Russia, and Hungary in the 18th Century, „*Ethnologia Polona*”, vol. 23, s. 85-112.

Szczepaniak-Kroll A. 2003, The Bayerlein Family of Bamberg and the Bajerlein Family of Poznań. Different Destinies of Two Families of Common Ancestry, „*Ethnologia Polona*”, vol. 24, s. 53-75.

Szczepaniak-Kroll A. 2003, „Kiedy Poznań był niemiecki”. Życie codzienne w Poznaniu na przełomie XIX i XX w. z perspektywy niemieckiej rodziny Dittrichów, „*Etnografia Polska*”, t. XLVII, z. 1-2, s. 149-169.

Szczepaniak-Kroll A. 2004, The Role of the Bambers in the Economic and Cultural Life of Poznań in the 18th Through the 20th Centuries, „*Ethnologia Polona*”, vol. 25, s. 43-65.

Szczepaniak-Kroll A. 2004, Problemy adaptacji Bambrów poznańskich w XVIII w., w świetle materiałów archiwalnych, „*Lud*”, t. LXXXIX, s. 205-225.

Szczepaniak-Kroll A. 2007, German Settlers In the Villages of Great Poland In the 16th and 17th Century, „*Ethnologia Polona*”, vol. 26, s. 87-107.

Po doktoracie

Szczepaniak-Kroll A. 2009, Transnacionalizm w kontekście polskim na przykładzie środowiska niemieckich biznesmenów w Poznaniu, „*Etnografia Polska*”, t. LIII, z. 1-2, s. 91-112

Szczepaniak-Kroll A. 2010, Adaptacja niemieckich transmigrantów w Poznaniu, „*Etnografia Polska*”, t. LIV, z. 1-2, s. 131-153,

Szczepaniak-Kroll A. 2010-2011, German Transmigrants in Poznań – a specific Subject for Ethnological Study, „*Ethnologia Polona*”, vol. 30-31, s. 85-97.

Szczepaniak-Kroll A. 2012, Polacy w Berlinie. Adaptacja, integracja i tożsamość, „*Przegląd Zachodni*”, z. 3, s. 195-212.

Szczepaniak-Kroll A. 2012, Polacy w Berlinie – granice i pogranicza, „*Etnografia Polska*”, t. 56, z. 1-2, s. 79-102.

Szczepaniak-Kroll A. 2013, Transnarodowa mobilność jako element nowego stylu życia berlińskich Polaków, „*Journal of Urban Ethnology*”, nr 11. s. 49-60.

Szczepaniak-Kroll A. 2013, Jak świat światem nie będzie Niemiec Polakowi bratem? O rewizji heterostereotypu Niemca i autostereotypu wśród Polaków migrujących do Berlina, „*Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*”, nr 4, s. 95-117.

Szczepaniak-Kroll A. 2014, Transkulturowość berlińskich Polaków, „*Journal of Urban Ethnology*”, nr 12, s. 175-196.

Szczepaniak-Kroll A. 2014, Skutki niemieckiej polityki dla imigrantów (1945-2013), „*Etnografia Polska*”, t. 58, z. 1-2, s. 71-93.

Szczepaniak-Kroll A. 2015, Motywacje Polaków migrujących do Berlina w latach 1980-2012 i ich tło ekonomiczne, społeczne i kulturowe, „*Przegląd Zachodni*”, nr 4 (357), s. 283-304.

Szczepaniak-Kroll A., Szymoszyn A. 2016, A New Anthropological Project: Poles of Success - Between Emigration and Transnationality: New Aspects of the Polish Diaspora in Western Europe, „*Ethnologia Polona*”. t. 36, s. 273-288. Mój wkład procentowy – 50%: koncepcja artykułu, przygotowanie i redakcja tekstu.

Szczepaniak-Kroll A. 2017, Dawna i współczesna rola polskiego duszpasterstwa w środowisku Polaków w Berlinie, „*Studia Migracyjne –Przegląd Polonijny*”, nr. 1(163), s. 201-228.

Szczepaniak-Kroll A. 2018, Przeobrażenia stylów życia polskich migrantów mieszkających w Berlinie (1980-2015), „*Studia Migracyjne -Przegląd Polonijny*”, nr 2 (168), s. 111-133.

Szczepaniak-Kroll A. 2018, Wpływ transnacionalizacji Polaków w Berlinie na ich tożsamość, „*Przegląd Zachodni*”, nr 3(368), s. 259-273.

Szczepaniak-Kroll A. 2018, Poznańscy Bambrzy, czyli jak zachować tożsamość przez 300 lat?, „*Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym*”, t. 45, nr 2, s. 61-84.

Szczepaniak-Kroll A. 2018, Sukces na emigracji, czy to możliwe? Przypadek Polaków w Berlinie, „*Polityka Społeczna*”, nr 11/12, s. 28-34.

Szczepaniak-Kroll A. 2019, Gaining social mobility: Polish migrants in Berlin. 1980-2016, „*Sprawy Narodowościowe*”, 51/2019, s. 1-19.

Szczepaniak-Kroll A. 2019, Bamberska rodzina Muthów - między wsią a miastem. 1788-1978, „*Kronika Miasta Poznania*”, pt. „*Bambrzy*”, 2019/2, s. 205-228.

Szczepaniak-Kroll A. 2019, Trzysta lat obecności Bambrów w Poznaniu w perspektywie kulturowej i tożsamościowej, „*Kronika Miasta Poznania*”, pt. „*Bambrzy*”, 2019/2, s. 11-28.

Szczepaniak-Kroll A., Szymoszyn A. 2019, Profesor Maria Paradowska i jej zasługi dla poznańskich Bambrów. Wspomnienia pracowników Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, „*Kronika Miasta Poznania*”, pt. „*Bambrzy*”, 2019/2, s. 274-288. Mój wkład procentowy – 50%: koncepcja artykułu, zebranie materiału, przygotowanie i redakcja tekstu.

Szczepaniak-Kroll A. 2020, Rola liderów kształtowaniu i promowaniu dziedzictwa kulturowego poznańskich Bambrów, „*Lud*”, t. 104, s. 101-136.

Szczepaniak-Kroll 2020, Polacy w Berlinie i Londynie: różne oblicza sukcesu migracyjnego. Część I, „*Journal of Urban Ethnology*”, t. 18, s. 167-193;

Szczepaniak-Kroll A. 2020, Rola polskich liderki w tworzeniu i rozwijaniu stowarzyszeń migranckich w Berlinie. Motywacje, cele i skutki. Studium przypadku, „*Przegląd Zachodni*”, nr 2/375, s. 225-253.

Szczepaniak-Kroll A. 2022, Polacy w Berlinie, czyli czy „niewidzialny” to znaczy zintegrowany? „*Przegląd Zachodni*”, t. 3/384, s. 156-176.

Szczepaniak-Kroll A., Szymoszyn A. 2023, Migratory success in the experience of Poles from Berlin and London, „*Ethnicities*”, (100 punktów), online first. Mój wkład procentowy – 70%: koncepcja artykułu, opracowanie metodologii, analiza całościowego materiału, przygotowanie i redakcja tekstu.

4/ Publikacje popularnonaukowe:

Szczepaniak-Kroll A. 2018, 300 lat Bambrów w Poznaniu, „*Mówią Wieki*”, t. 9 (704), s. 38-41.

5/ Wykaz osiągnięć projektowych.

Przed doktorem

a/ Wykonawczyni umowy o wymianie naukowej pomiędzy Otto-Friedrich-Universität w Bambergu i Instytutem Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie, okres realizacji: 2000-2005, opieka naukowa: Niemcy - prof. dr Klaus Guth, Polska - prof. dr hab. Maria Paradowska.

W ramach umowy odbyłam trzy pobyty badawcze w Bambergu.

W 2005 r. zawarta została Umowa o współpracy naukowej między Instytutem Archeologii i Etnologii PAN i Otto-Friedrich-Universität w Bambergu o wymianie naukowej pracowników (koordynatorzy: Polska – prof. dr hab. Maria Paradowska, Niemcy - prof. Klaus Guth). Strona polska realizowała temat „Rodziny Bamberczyków w Bambergu i w Poznaniu. Dzieje, tożsamość, kultura. Studium porównawcze”.

Moje badania w Niemczech polegały na wywiadach jakościowych, mających określić stan współczesnej wiedzy współczesnych mieszkańców Bambergu o emigracji do Polski. Ponadto w trzech archiwach: w Stadtarchiv, Staatsarchiv i Archiv des Erzbistums prowadziłam poszukiwania materiałów, związanych z emigracją rodzin frankońskich i ich kulturą. Studium terenowym towarzyszyły wywiady i konsultacje z ekspertami – etnologami - z prof. dr Klausem Guthem z Lehrstuhl für Volkskunde i dr Robertem Zinkiem ze Stadtarchiv, a także z historykami i znawcami lokalnej kultury - dr Franzem Fichtlem i dr Stephanem Linkiem.

Prace badawcze skutkowały ustaleniem wielu nowych faktów. Okazało się, że poznańska części historii Bambrów znana była w tym czasie w Niemczech niemal wyłącznie osobom zaangażowanym we współpracę z Towarzystwem Bambrów Poznańskich, naukowcom i pasjonatom lokalnej historii, podczas gdy w Wielkopolsce funkcjonowała jako ważny element lokalnej kultury. Badania poszerzyły wiedzę o okolicznościach migracji do Poznania i uczestniczących w nich ludziach. W XVIII w., jak wynikało z akt, migrowali nie tylko mieszkańcy Bambergu ale także wsi, położonych w promieniu 60 km od miasta. Byli to, na co wskazują akta, bardzo ubodzy ludzie, którzy przed wyjazdem zajmowali się głównie ogrodnictwem. Do opuszczenia rodzinnych stron skłoniła Frankończyków sytuacja gospodarcza - klęski żywiołowe i przeludnienie. Wielu zbiegło ze swoich gospodarstw za granicę, nie będąc w stanie płacić podatków. Dzięki poszukiwaniom w trzech bamberskich archiwach uzupełniona została lista nazwisk osób, które wyemigrowały do Polski. Jak z niej wynikało, część emigrantów nosiła nazwiska nieodnotowane następnie w kontraktach, zawieranych z władzami miasta Poznania. Sugeruje to, że mogli oni nie dotrzeć do celu i osiąść

w miejscowościach usytuowanych na szlaku prowadzącym do Poznania, wiodącym przez Śląsk.

Bambrzy osiedleni w podpoznańskich miejscowościach, jak wynikało ze studiów przeprowadzonych już w Wielkopolsce, kontynuujących wątki zapoczątkowane w Bambergu, bezproblemowo układali relacje z miejscowym społeczeństwem. Szybko się wzbogacili. Polonizacja grupy nastąpiła dopiero 200 lat później, co uznać można za kulturowy fenomen. Do jej postępów przyczynił się nacisk germanizacyjny, który wywołał efekt odwrotny od spodziewanego. Na przestrzeni kolejnych 50 lat Bambrzy przeobrazili się z grupy etnicznej w etnokulturową. Z wywiadów z potomkami przybyszów wynikało, że prawie przez cały wiek XX w. następowało zanikanie ich tradycji, wykorzenianie młodszego pokolenia, grupie groziła marginalizacja. Renesans Bambrów w Poznaniu rozpoczął się w latach 90. XX w., kiedy wraz ze zmianą systemu politycznego zmieniło się ogólne społeczne nastawienie do kwestii różnorodności etnicznej.

W szerszej perspektywie badania pokazały uniwersalne cechy udanej integracji, nie tylko z pozycji państwa przyjmującego, ale także z punktu widzenia imigrantów. Ma ona miejsce, gdy przybyszom udaje się włączyć w struktury nowego kraju, w wyniku przyznania im takich samych praw, a jednocześnie gdy mogą oni zachować elementy kultury, ważne dla ich tożsamości, dla własnego, grupowego „ja”. Część z tych elementów z czasem w sposób nieunikniony zanika, część jednak pozostaje, tworząc „węzły pamięci”. Wokół nich skupione są działania członków grupy, mające na celu ochronę i wykorzystanie jej dziedzictwa na współczesne potrzeby.

Efektom realizacji moich badań we współpracy z Otto-Friedrich-Universität była rozprawa doktorska i książka *„Tożsamość poznańskich rodzin pochodzenia niemieckiego. Losy Bajerleinów i Dittrichów (XVIII-XX w.)”* oraz 9 wysoko punktowanych artykułów naukowych. W doktoracie i w książce wykorzystałam także materiały z kolejnego, wymienionego grantu: *„Współczesność i przeszłość potomków osadników z Bambergu”*

B/ Wykonawczynie w grantie pt. „Współczesność i przeszłość potomków osadników z Bambergu”, nr projektu 2 HO1H O3524, nr umowy 0145/HO1/2003/24, jednostka finansująca Komitet Badań Naukowych, okres realizacji: 2003-2006, kierownik projektu - prof. dr hab. Maria Paradowska (IAE PAN Poznań).

W grantie skoncentrowałam się na mieszkających w Poznaniu rodzinach bamberskich. Moje zdania polegało na wykonaniu fotografii artefaktów bamberskich, zachowanych w rękach potomków osadników, a także usytuowanych w przestrzeni Poznania (kapliczki,

krzyże, domy, zagrody, pamiątki rodzinne, sprzęty gospodarskie, wyposażenie wnętrz). Dzięki temu można było uchwycić „materializowanie się” cech kultury tej grupy. Bliskość Poznania, stały kontakt z miastem, na którego rynkach imigranci i ich potomkowie handlowali i z którego atrakcji korzystali w czasie wolnym, decydowały o miejsko-wiejskiej specyfice ich codziennego życia. Badania zilustrowały rosnącą z pokolenia na pokolenie zamożność potomków osadników, ich wielowiekowe przywiązanie do rolniczej profesji i zaangażowany katolicyzm. Okazały się one podstawowymi elementami tożsamości tej grupy.

W ramach projektu sporządziłam także drzewa genealogiczne rodów bamberskich. Ukazały one dużą dzietność Bambrów, liczne na przestrzeni 300 lat małżeństwa endogamiczne, zawierane nawet w XX i XXI w. Uwidoczniały także proces powolnego włączania Polaków do bamberskich rodzin, w wielu wypadkach pochodzących ze znanych w Poznaniu rodów. Dane dotyczące miejsca zamieszkania potomków osadników wskazywały z kolei na dużą mobilność lokalną członków rodzin osadników i kolejnych pokoleń cyrkulujących między podpoznańskimi wsiami, rzadko przenoszących się na bardziej oddalone tereny. Przywiązanie Bambrów do tradycji, wielowiekowe zakorzenienie we wsiach poznańskich, gęsta sieć powiązań między rodzinami wpłynęły na zachowanie pamięci o pochodzeniu.

Badania przyczyniły się do lepszego poznania specyfiki tego rodzaju grup, o których obecnie przywracana jest pamięć, lub które same ją przywracają. Zilustrowały bogate zasoby, do których sięgają zarówno władze Towarzystwa Bambrów Poznańskich, jak i jego poszczególni członkowie, troszczący się o obecny dobrostan i przyszłość potomków osadników. Z tego powodu moje obecne zainteresowania związane z tą grupą w ostatnich latach skoncentrowały się na zagadnieniach zarządzania przez nią swoim dziedzictwem i wykorzystania bamberskiej spuścizny w przestrzeni miasta, także przez osoby i instytucje niebędące jej bezpośrednimi depozytariuszami.

Po doktoracie:

A/Kierowniczka projektu pt. „Transnarodowość w kontekście polsko-niemieckim. Niemcy w Poznaniu i Polacy w Berlinie”, nr projektu NN 109 217436, nr. umowy 2174/B/H03/2009/36, okres realizacji: 2009-2012, jednostka finansująca: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Nauki.

Projekt miał na celu poszerzenie wiedzy na temat transnarodowości, będącej skutkiem migracji, w której przestrzenie społeczne i kulturowe migrantów obejmują szereg różnych obszarów geograficznych. Chodziło o poznanie dróg wiodących Polaków w

Niemczech (migrantów z lat 1980-2015) do transnacionalizacji, poznanie praktycznej strony tego zjawiska. Celem było także porównanie rozwijającej się transnacionarodowości Polaków z zaawansowaną transnacionarodowością Niemców przebywających w Poznaniu. W ramach badań w Berlinie i w Poznaniu, w latach 2009-2012, dokonałam socjografii populacji, z których wywodzili się respondenci, zbadalam akty prawne regulujące zasady pobytu i pracy cudzoziemców przebywających w Polsce i w Niemczech, zidentyfikowałam szeroką gamę motywacji i planów, skłaniających współczesnych Niemców do przybycia właśnie do Polski i analogicznie: Polaków do Niemiec. Porównałam je z powodami, które 20-30 lat temu były czynnikami stymulującymi emigrację. Zbadałam przyjęte strategie adaptacyjne i dla porównania strategie przyjęte przez migrantów z końca XX w. Określiłam, jak wygląda dziś codzienność migrantów ze granicą, zwracając uwagę na aspekty, w których przejawia się ich transnacionarodowość. Ustaliłam, czym różni się dzisiejszy styl życia od stylów życia migrantów z okresu zamkniętych granic (lat 80.i 90. XX w.). Skonfrontowałam ich wyobrażenia o krajach docelowych oraz zastanej rzeczywistości. Ponadto: przeanalizowałam zmiany tożsamości migrantów pod wpływem transmigracji. Zbadałam czym różnili się „prekursorzy transnacionarodowości” w wieku XIX i XX od dzisiejszych transmigrantów. W badaniach uwzględniłam trzy aspekty migracji do Polski i Niemiec w ostatnich dwóch dziesięcioleciach XX w. i na początku XXI w.: prawny, społeczny i kulturowy. Dały one obraz współczesnego zjawiska transnacionarodowości w kontekście polsko-niemieckim.

W ramach grantu prowadziłam wywiady jakościowe z Polakami i Niemcami, tworzącymi środowisko transmigrantów oraz wywiady eksperckie min. z przewodniczącymi organizacji skupiających Polaków i Niemców, księżmi, nauczycielami, lektorami językowymi, pracownikami instytucji zajmujących się problemami migrantów itd. Zgromadziłam liczne materiały otrzymane od respondentów: filmy dokumentalne, czasopisma, dokumenty osobiste itd. Przechowywane są one obecnie w archiwum Pracowni Etnologii IAE PAN w Poznaniu, tworząc bazę do kolejnych analiz. W Niemczech nawiązałam kontakty ze specjalistami z zakresu migracji z Europäische Ethnologie i Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, które stale wykorzystuję w pracy badawczej.

Z uwagi na zdecydowanie różnych charakter polskich i niemieckich transmigrantów oraz ich nieporównywalną liczbę, zjawisko transnacionarodowości niemieckich migrantów w Poznaniu omówiłam w cyklu artykułów w wysoko punktowanych czasopismach. Wyniki badań nad polskimi migrantami stały się natomiast podstawą monografii (składanej jako habilitacyjna) oraz kilkunastu artykułów. Rezultaty badań przedstawiłam także na licznych konferencjach, na których spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem. Projekt przyczynił

się do poszerzenia wiedzy na temat transnarodowości w praktyce, na wybranych przykładach w, jak się okazało, w dwóch zupełnie różnych zborowości transmigracyjnych.

B/ Główna wykonawczyni w grantie pt. „Społeczno-kulturowa identyfikacja cudzoziemców”, nr projektu 0018/R/ID2/2013/03, nr umowy DOBR/0018/R/ID2/3-13/03, okres realizacji: 2013-2016, instytucja finansująca: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, wykonawca: Konsorcjum UAM – MEDCORE, kierownik projektu - prof. UAM dr hab. Jacek Schmidt.

Jako główna wykonawczyni brałam udział w realizacji jednego z największych polskich projektów etnologicznych, poświęconego imigrantom. Łączył on badania podstawowe z badaniami rozwojowymi (edukacyjnymi) i działaniami wdrożeniowymi. Do zadań zespół, w tym także moich, należało opracowanie części składowych programu edukacyjnego dla kadry pionu edukacyjnego Straży Granicznej, prowadzącej szkolenia w Centralnym Ośrodku Szkolenia SG w Koszalinie, oraz innych centrów edukacyjnych tych służb. Chodziło o zwrócenie ich uwagi na problematykę związaną z różnorodnością imigrantów, uwrażliwienie na kwestie kulturowe. Treści te powstały jednak także z myślą o wszystkich, którzy z racji pracy zawodowej lub działalności społecznej wchodzą w relacje z imigrantami/cudzoziemcami.

W grantie uczestniczyłam w opracowaniu koncepcji programu edukacyjnego. Przygotowałam jednostki do tematycznych cykli szkoleniowych. Sporządziłam również raport o polityce integracyjnej Niemiec. Miał on ilustrować jej założenia, służące porównaniu z politykami innych krajów i formułowaniu wniosków aplikacyjnych. Byłam także członkiem zespołu do spraw analizy materiałów zawartych w innych raportach dotyczących imigrantów w Polsce, zajmującego się tworzeniem na podstawie ich zawartości katalogów i algorytmów identyfikacyjnych/komunikacyjnych do wykorzystania w informatycznej stronie projektu. Przeprowadziłam kwerendę literatury związanej z migracjami, połączoną z wykonaniem not bibliograficznych o poszczególnych publikacjach, dostępnych on-line po zakończeniu projektu dla uczestników szkoleń. Ponadto wzięłam udział w dwóch sympozjach naukowych poświęconych prezentacji wykonanych prac dydaktyczno-szkoleniowych (w 2014 r.). Materiały z przeprowadzonych prac uwzględnione zostały w podręczniku „Społeczno-kulturowa identyfikacja cudzoziemców. Projekty szkoleniowe”, 2016, pod redakcją Dariusza Niedźwiedzkiego i Jacka Schmidta. [Schmidt Projekty szkoleniowe 2016 internet.pdf](#) (dostęp 06.04.2022).

C/ Główna wykonawczynie w grantie pt. „Polacy sukcesu: między emigracją a transnarodowością. Nowe oblicze polskiej diaspory w Europie Zachodniej”, nr projektu 2014/13/B/HS3/04927, nr. umowy UMO-2014/13/B/HS3/04927, okres realizacji: 2015-2018, jednostka finansująca: Narodowe Centrum Nauki (konkurs OPUS), , kierownik projektu: prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński.

Projekt był nowatorskim przedsięwzięciem w badaniach nad współczesną polską emigracją w krajach Europy Zachodniej. Znajdujące się w tytule słowo sukces użyte zostało jako metafora, bodziec do pochylenia się nad rzeczywistym zagadnieniem badawczym - procesem udanej integracji migrantów, z ich punktu widzenia. Zespół badawczy skoncentrował się więc głównie na perspektywie emiczej. W projekcie zwróciliśmy uwagę na tę stronę migracji, która jest stosunkowo rzadko przedmiotem dociekań naukowych - kwestię powodzenia migrantów, finalnie określonego przez nich w kategoriach *well-being*.

Badania – jakościowe oparte na wywiadach częściowo ustrukturyzowanych, rodzinnych i obserwacji uczestniczącej prowadzone były w pięciu stolicach Europy, przez pięciu doświadczonych badaczy terenowych. Moim terenem badawczym ponownie stał się Berlin. Jak stwierdziłam, sami imigranci analizując swój proces integrowania się zwracali dużą uwagę na kwestie bardzo osobiste – powodzenie w życiu prywatnym, satysfakcję z pracy, awans społeczny, poczucie bycia częścią społeczeństwa niemieckiego, niezbędne według nich, by można było mówić o zintegrowaniu. Większość tych elementów nie występuje w teoriach integracji, wskazujących na płaszczyzny, obszary, sfery określające minimalne przystosowanie, bez odwoływania się do opinii i odczuć migrantów. Z wypowiedzi respondentów wynikało, że integracja w dzisiejszych czasach jest niekończącym się procesem, który składa się z „punktów kulminacyjnych” (satysfakcjonująca praca, spełniające wymagane standardy mieszkanie, udane życie osobiste, wykształcenie dzieci itd.), mocno ze sobą powiązanych. Dopiero ich przejście oznaczało satysfakcjonujące ulokowanie się w społeczeństwie przyjmującym, integrację.

Jak zauważyli badani, zjawisko to jest jednocześnie procesem odwracalnym. Poczucie wyobcowania, nieprzystawalności ich zdaniem w każdej chwili może powrócić pod wpływem negatywnych dla migrantów wydarzeń, powodując powrót poczucia wyobcowania, nawet przy daleko zaawansowanej integracji. Osiągnięcie wysokiego poziomu zintegrowania oznaczało więc dla Polaków włączenie do własnego systemu kultury elementów cenionych w społeczeństwie przyjmującym, lecz niezagrażających utracie własnej tożsamości narodowej (zaprzeczając wielu opiniom o jej kryzysie), której podtrzymywanie za granicą migranci uważali za swój obowiązek, mimo silnego zespolenia z miejscowym społeczeństwem. Z tego

powodu ważnym elementem integracji, rozumianej jako sukces, stały się ich nasilające się w ostatnich latach transnarodowe kontakty, pozwalające czerpać satysfakcję z pobytu za granicą bez poczucia straty wcześniejszych relacji i więzi. Integracja oznaczała dla migrantów dodawanie kolejnych treści kulturowych i ewentualną modyfikację dotychczas posiadanych elementów, rzadko ich „wymianę” na nowe.

W sumie, w ramach grantu przeprowadziłam 60 wywiadów, które pozwoliły nie tylko wyciągnąć wnioski poznawcze, ale wpłynęły również na moją refleksję nad zastosowanymi metodami i pełnioną rolą badaczki. Okazało się, że pochodzenie z tego samego kraju niezwykle ułatwiało mi docieranie do rozmówców. Często traktowano mnie jak migrantkę, z racji długotrwałych badań za granicą, dzielającą ten sam emigracyjny los. To ułatwiło otwarcie się rozmówców i skłoniło ich do szczerych, rozbudowanych wypowiedzi, których uzyskanie bez spełnienia powyższych warunków nie byłoby możliwe. Sądzę zatem, że przy tego rodzaju badaniach prowadzenie ich przez naukowców z tej samej grupy etnicznej jest skuteczniejsze niż w przypadku, gdy badacz się z niej nie wywodzi, choć wpływ na ich przebieg ma także szereg innych czynników: wiek, płeć, wykształcenie.

D/ Wykonawczynie w projekcie: „Wsparcie integracji migrantów w gminach powiatu poznańskiego”, finansowanym przez Starostwo Powiatowe w Poznaniu, realizowanym przez Fundację Centrum Badań Migracyjnych/Migrant Info Point.

Projekt rozpoczął się w lutym 2023, obecnie znajduje się w realizacji. Moim zadaniem jest diagnoza sytuacji imigrantów w pięciu podpoznańskich gminach: Komornikach, Luboniu, Puszczykowie, Pobiedziskach i Swarzędzu. Jednocześnie z prowadzonymi studiami w odpowiedzi na wybrane, zdiagnozowane problemy przeprowadzane są działania wspierające imigrantów i uchodźców w ich integracji: kursy językowe, szkolenia zawodowe i warsztaty pomagające oswoić się z różnicami kulturowymi. Moja praca przekłada się więc bezpośrednio na poprawę położenia cudzoziemców mieszkających w tej chwili w Polsce, co jest dla mnie niezwykle cennym jej elementem.

6. Informacja o wystąpieniach na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych, z wyszczególnieniem przedstawionych wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych

Przed doktoratem:

1998 referat „Wizerunek Sydonii von Borcke w kulturze dawnych Pomorzan”, konferencja: „V Konferencja Słowińsko-Kaszubska”, Rowy, 4-5 września 1998, organizatorzy: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu, Muzeum Pomorza Środkowego, Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach .

2000 referat pt. „Humanistyka a ekologia”, konferencja „Las w kulturze polskiej” Gołuchów, 13-15 października 2000 r., organizatorzy: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu i Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie.

2000 referat: „Trzebiatowski proces i egzekucja czarownicy Dorothe Schwarz”, konferencja „Trzebiatów. Historia i kultura”, Trzebiatów, 26-27 maja 2000, organizatorzy: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM, Trzebiatowski Ośrodek Kultury.

2000 wykład „Posener Bamberger“, wygłoszony podczas inauguracji wystawy „Postkarten erzählen Geschichte – Die Stadt Posen 1896-1918“, Bamberg (Niemcy) 3 grudnia 2000, organizator - Stadtarchiv Bamberg.

2001 referat: „Siły nieczyste w dawnym folklorze okolic Trzebiatowa”, konferencja „Trzebiatów. Historia i kultura”, Trzebiatów, 20-21 października 2001, organizatorzy: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM, Trzebiatowski Ośrodek Kultury.

2001 referat „Wizerunek czarownicy w dawnym Księstwie Pomorskim”, konferencja „Życie dawnych Pomorzan”, Bytów, 20-21 października 2002, organizatorzy: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM, Muzeum Zachodnio-Kaszubskie w Bytowie.

2001 referat „Las miejscem działań czarownic”, konferencja „II ogólnopolska Konferencja. Las w kulturze polskiej”, Głuchowo, 14-16 września 2001, organizatorzy: Pomorska Akademia Pedagogiczna, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie.

2002 referat pt. „Pomorskie księgi czarów i zaklęcia czarownic”, konferencja „I konferencja naukowa. Dzieje wsi pomorskiej”, Włocibórz, 27-28 czerwca 2002, organizatorzy: Gminny Zespół Oświaty i Kultury w Dygowie, Uniwersytet Szczeciński.

2002 wykład na zaproszenie Muzeum Etnograficznego w Poznaniu, pt. "Bajerleinowie-Bambrzy z Winiar".

2002 referat „Procesy o czary w Sławnie i okolicach w XVI-XVIII wieku”, konferencja: „Sławno i ziemia sławieńska. Historia i Kultura”, Sławno, 19-20 kwietnia 2002, organizatorzy: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu, Pomorska Akademia Pedagogiczna, Sławieński Dom Kultury.

2003 referat „Postać czarownicy w prasie i literaturze pomorskiej początku XX w.”, konferencja „II Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Dzieje wsi pomorskiej”, Dygowo, 23-24 maja 2003, organizatorzy: Gminny Zespół Oświaty i Kultury w Dygowie, Uniwersytet Szczeciński.

2003 referat „Wizerunek czarownicy w prasie pomorskiej przełomu XIX i XX wieku”, konferencja „II Międzynarodowa konferencja. Dzieje Wsi Pomorskiej” , Włocibórz, 23-34 maja 2003, organizatorzy: Gminny Zespół Oświaty i Kultury w Dygowie, Uniwersytet Szczeciński.

2006 wykład "Die Posener Bamberger - Geschichte und Gegenwart", wygłoszony w czasie "Lange Nacht der Wissenschaften", Berlin, 13 maja 2006 .

2007 referat pt. "Tożsamość etniczna i narodowa poznańskich Bambrów w perspektywie etnohistorycznej", konferencja pt. "Pejzaże tożsamości. Perspektywa interdyscyplinarna, Zakopane, 8-9 grudnia 2007, Organizatorzy: Towarzystwo Doktorantów Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Po doktoracie:

2008 referat „*Tożsamość poznańskich Bambrów dawniej i dziś. O dialogu kultur*”, konferencja „Komunikacja i dialog kultur”, Będlewo k. Poznania, 13-15 czerwca 2008, organizatorzy: Komitet Nauk Etnologicznych PAN, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM.

2009 referat „*Polacy a polityka w świetle spostrzeżeń poznańskich Niemców ze zbiorowości transnationals*”, konferencja „Antropologia polityki i polityka w antropologii”, Będlewo 18-20 maja 2009 r., organizatorzy: Komitet Nauk Etnologicznych PAN, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, O/Poznań.

2010 referat „*Transmigracje w Poznaniu na przykładzie niemieckich biznesmenów*”, konferencja „Projekt Poznań. Przegląd projektów badawczych”, Poznań, 18 marca, organizator: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im A. Mickiewicza.

2010 referat „*Wykształceni polscy transmigranci w Berlinie: adaptacja, style życia, tożsamość*”, polsko-niemiecka konferencja „Polsko-niemieckie doświadczenia migracyjne. Przeszłość i teraźniejszość”, Kraków, 6-8 grudnia 2010, organizatorzy: Komitet Badań nad Migracjami Ludności i Polonią przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk oraz Institut für Migrationsforschung und Interkulturelle Studien (Universität Osnabrück).

2011 referat „*Europa bez granic – Niemcy w Poznaniu*”, konferencja „Krajobraz kulturowy wolnej Polski. Idee. zjawiska, dyskurs po 1989 r.”, Toruń, 27.maja 2011, organizator: Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK w Toruniu.

2011 referat „*Europa bez granic? Polacy w Berlinie*” konferencja „Granice i pogranicza - państw, kultur, dyscyplin, dyskursów...”, Cieszyn, 30 września – 01 października 2011, Organizatorzy: Polskie Towarzystwo Socjologiczne, Katowicki Oddział PTS, Instytut Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego.

2012 referat „*Niemieccy transmigranci w Poznaniu, specyficzny podmiot etnologicznego poznania*”, konferencja „Teren w ścisłym tego słowa znaczeniu. Badania terenowe od kuchni”, Szczecin, 20-21 marca 2012, organizatorzy: Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej US i Koło Naukowe Etnologów US im. Marii Czaplickiej w Szczecinie.

2012 referat „*Polacy w Berlinie – dobrze zintegrowani?*”, konferencja „Współczesne migracje i ich konsekwencje w perspektywie interdyscyplinarnej; między izolacją a integracją”,

Będlewo, 24-26 maja 2012, organizatorzy: Komitet Nauk Etnologicznych PAN, IEiAK UAM, Centrum Badan Migracyjnych UAM.

2012 międzynarodowa konferencja o charakterze warsztatowym „*Potenziale und Herausforderungen für die Geistes- und Sozialwissenschaften*“, Wierzba 6-9 września 2012, organizatorzy: Leibnitz-Gemeinschaft, Polska Akademia Nauk.

2012 referat: „*Pracowici, pobożni, oszczędni... Wkład osadników niemieckich w polski krajobraz kulturowy na przykładzie poznańskich Bambrów*”, konferencja popularnonaukowa „Kosznajderia. Fenomen tożsamości”, Chojnice 26 października 2012, organizatorzy: LGD Sandry Brdy pod patronatem konsula RFN w Gdańsku Anny Klein.

2013 referat „*Jak świat światem nie będzie Niemiec Polakowi bratem?*”. *O rewizji hetero stereotypu i autostereotypu wśród Polaków migrujących do Berlina*”, konferencja „Młoda polska emigracja w Unii Europejskiej, jako przedmiot badań psychologicznych, socjologicznych i kulturowych. Euroemigranci.PL”, Kraków, 23-24 września, organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności w Londynie i Polski Uniwersytet Na Obczyźnie w Londynie.

2013 referat „*Polacy w Berlinie – zróżnicowanie i relacje wewnątrz grupy*”, konferencja „Polscy migranci w Europie”, Kraków, 28-29 listopada, organizatorzy: Instytut Europeistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Komitet Badań nad Migracjami Polskiej Akademii Nauk organizują pod patronatem Marszałka Senatu RP.

2013 referat „*Bambrzy mieszkańcy podpoznańskich wsi – integracja i tożsamość (XVIII-XX w.)*”, konferencja „Niemcy - historia i kultura”, Szreniawa 21-22 czerwca, organizatorzy Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie.

2013 Wykład „*Mniej i bardziej znane fakty w dziejach poznańskich Bambrów*” na zaproszenie Towarzystwa Bambrów Poznańskich z okazji 60-lecia Instytutu IAEPAN, Poznań, 16 września.

2014 raport „*Polityka integracyjna Niemiec 1945-1999*”, symposium naukowe „Cudzoziemcy w Polsce. Społeczne i kulturowe przestrzenie identyfikacji”, 5 lutego, organizatorzy: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Uniwersytet im. A. Mickiewicza.

2014 referat „*Polityka imigracyjna i integracyjna Niemiec do 2000 r.*”, konferencja „Cudzoziemcy w Polsce. Polityczne, społeczne i kulturowe uwarunkowania integracji”, Poznań, 6-7 maja, organizatorzy: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. A. Mickiewicza.

2015 wykład w Berlinie „*Polnische »Erfolgs migranten« in Berlin*”, na zaproszenie „SprachCaffe Polnisch” w Berlinie.

2015 referat „*Polskie drogi do sukcesu na przykładzie migrantów w Berlinie*”, konferencja „Migracje w XXI wieku – wybór, konieczność czy przymus?” Łągowo, 14-15 października, organizator: Komitet Badań nad Migracjami PAN,

2016 referat „*Transnarodowość polskich migrantów w Berlinie, a ich tożsamość narodowa*”, konferencja międzynarodowa „Mniejszości i Migranci. Polityczne i społeczne aspekty wielokulturowości. II Ogólnopolska konferencja naukowa poświęcona problematyce mniejszości narodowych i etnicznych oraz migrantów”, Poznań, 5-6 maja 2016, organizatorzy:

Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

2016 referat „*Jeśli nie Kościół, to co? Nowe polskie organizacje w Berlinie: cele, specyfika, działanie*”, konferencja „Europa w obliczu wielkich migracji. Nowe wyzwania społeczne, kulturowe i polityczne. V Ogólnopolska Konferencja Komitetu Badań nad Migracjami PAN”, Poznań, 26 – 28. września, organizatorzy: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Centrum Badań Migracyjnych UAM i Instytut Zachodni w Poznaniu.

2016 referat „*Wpływ transnacjonalizacji Polaków w Berlinie na ich tożsamość*”, konferencja „Identyfikacje narodowe, etniczne i regionalne we współczesnej Europie. Teoria i praktyka badawcza”, Poznań, 12-13. października, organizatorzy: Instytut Socjologii UAM i Fundacja Naukowa im. Floriana Znanickiego.

2016 referat „*Bambrzy – przeszłość i teraźniejszość*”, seminarium „XXI międzynarodowe seminarium Śląskie: Migracje w doświadczeniach śląskich, polsko-niemieckich i europejskich” [„Migration aus der Perspektive schleschicher, deutsch-polnischer und europäischer Erfahrungen”], Kamień Śląski 6-28 października, organizatorzy: Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce, Duszpasterstwo Mniejszości Niemieckiej Diecezji Opolskiej, Stowarzyszenie Bibliotek Caritas im. Św. Karola Boromeusza.

2017 referat „*Transnarodowość polskich migrantów w Berlinie a ich tożsamość narodowa*”, konferencja „Mniejszości i Migranci. Polityczne aspekty wielokulturowości”, Poznań 5-6 maja, organizatorzy: Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

2017 referat „*Od emigranta do transmigranta. Przeobrażenia stylów życia polskich migrantów mieszkających od lat 80. XX w. w Berlinie*”, konferencja „Polityka migracyjna w obliczu współczesnych wyzwań: teoria i praktyka”, Lublin, 14-15 września, organizatorzy: Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej, Komitet Badań nad Migracjami PAN, Ośrodek Badań nad Migracjami.

2018 konferencja - dyskusja wokół prezentacji wyników badań prowadzonych przez Ośrodek Badań nad Migracjami nad stowarzyszeniami skupiającymi Polaków w Niemczech. Berlin 14 czerwca 2018, organizatorzy: Zentrum für Osteuropa und Internationale Studien, organizatorzy: Ośrodek Badań nad Migracjami Deutsch Polnisches-Institut in Darmstadt, die Deutsch-Polnischen Wissenschaftsstiftung.

2018 wykład „*Życie codzienne w podpoznańskiej wsi w XVIII - XX w. z perspektywy rodzin bamberskich*”, na zaproszenie Collegium da Vinci (Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu), Poznań 14 grudnia 2018.

2018 wykład (wraz z dr Anną Szymoszym z IAE PAN) „*Polacy w Berlinie i w Londynie - recepta na sukces*” na zaproszenie Polskiej Akademii Umiejętności, Kraków 27.04.2018.

2019 wykład inauguracyjny, wprowadzający w tematykę bamberską na konferencji „300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski”, Poznań 5 października 2019, organizatorzy: Instytut Archeologii i Etnologii PAN w

Poznaniu, Instytut Antropologii i Etnologii UAM w Poznaniu, Urząd Miasta Poznania, Towarzystwo Bambrów Poznańskich.

2019 referat „*Bambrzy w krajobrazie Poznania, czyli o tożsamości jej trwaniu i zmianach*”, konferencja „300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski”, Poznań, 5 października, organizatorzy: Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Poznaniu, Instytut Antropologii i Etnologii UAM w Poznaniu, Urząd Miasta Poznania, Towarzystwo Bambrów Poznańskich.

2019 wykład „*Poznańscy Bambrzy, czyli jak zachować tożsamość przez 300 lat?*” na zaproszenie Studium Doktoranckiego IAE PAN w Warszawie, 23 lutego 2019 r.

2019 wykład „*Poznańscy Bambrzy - dole i niedole imigracji*” na zaproszenie Muzeum Etnograficznego w Poznaniu, 7 grudnia 2019 r.

2020 referat „*Przemiany polskich organizacji migracyjnych w Berlinie (1980-2018). Studium wybranych przypadków. Refleksje z badań jakościowych*”, konferencja „IX E-Konferencja Komitetu Badań nad Migracjami PAN Procesy migracyjne: wyzwania w zakresie integracji społeczno-kulturowej i ekonomicznej”, e-konferencja 18-20 listopada 2020, organizatorzy Komitet Badań nad Migracjami PAN.

2021 cykl wykładów o Bambrach dla młodzieży w liceum i technikum w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu.

2021 referat „*Polacy w Berlinie. »Pożyteczni niewidzialni«*”, konferencja „Pogranicze. Zmiana i kontynuacja w obliczu spotkania z odmiennością”, Gdańsk 17-18 października, organizatorzy: Komitet Badań Nad Migracjami PAN, Wydział Historyczny Uniwersytetu Gdańskiego, International Border Studies Center, Muzeum Emigracji w Gdyni.

2021 seminarium „*Dziedzictwo kulturowe poznańskich Bambrów. Źródło tożsamości czy produkt na sprzedaż?*”, IAE PAN Warszawa (on-line) 20 stycznia 2021.

2021 seminarium „*Dziedzictwo poznańskich Bambrów - między naturalnym procesem a kreacją. Propozycja projektu badawczego*” na zaproszenie Komisji Antropologii Miasta Komitetu Nauk Etnologicznych, Kraków, on-line, 25 listopada 2021.

2022 seminarium „*Kleine ethnokulturelle Gruppen und ihr Erbe. Fortführung oder Kreation? Das Beispiel der Bamberger aus Posen*” na zaproszenie Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa (dr Heinke Kalinke, dr Cornelia Eissler) w Oldenburgu i Institut für Kulturanthropologie und Europäische Ethnologie, (prof. Marcus Tauschek) we Freiburgu, on-line, 14.02.2022.

2022 referat „*Die Rolle des Museums bei der Gestaltung des Gedächtnisses kleiner ethnokultureller Gruppen am Beispiel der Posener Bamberger*”, Oldenburg (Niemcy), 21-23 września, międzynarodowa konferencja „Musealisierung von Heimatstuben und Heimatsammlungen der Flüchtlinge, Vertriebenen und Aussiedlerinnen”, organizatorzy: Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa, Museumsverband für Niedersachsen und Bremen.

2022 referat „*Migranci stanu wojennego, czyli jak kryzys zmienić w sukces*”, XI Konferencja Komitetu Badań nad Migracjami PAN „Migracje w dobie kryzysów społecznych”, Łódź, 21-23 września, organizatorzy: Komitet Badań nad Migracjami PAN, Wydział Ekonomiczno-

Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, Centrum Studiów Migracyjnych Uniwersytetu Łódzkiego, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

2022 referat „*Muzeum jako centrum zarządzania dziedzictwem. Przykład poznańskich Bambrów*”, Uniejów, 16-17 listopada, międzynarodowa konferencja „Niematerialne dziedzictwo kulturowe znaczenie i rola w kontekście krajobrazu kulturowego”, organizatorzy: Instytut Nauk o Kulturze Katedra Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Polskie Towarzystwo Kulturoznawcze, Centrum pro studium nemateriálního kulturního dědictví, Ústav evropské etnologie, Masarykova univerzita, Brno, Komisja Młodych Polskiej Sekcji Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej (IOV), Polskiego Towarzystwo Ludoznawcze.

2022 referat „*Dlaczego Polacy w Niemczech to badawcze wyzwanie?*”, Toruń 24-26 listopada, II Zjazd Badaczy Polonii, organizatorzy: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Sekretarz Stanu Pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą Jan Dziedziczak, Uniwersytet w Toruniu, Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu.

7. Informacja o udziale w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji.

Przed doktoratem

-

Po doktoracie:

2009 organizacja konferencji „Antropologia polityki i polityka w antropologii”, Będlewo 18-20 maja, organizatorzy: Komitet Nauk Etnologicznych PAN, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM, Instytut Archeologii i Etnologii PAN o/Poznań, członkini komitetu organizacyjnego.

2019 organizacja konferencji „300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski”, 5 października, organizatorzy: Instytut Archeologii i Etnologii PAN oddział w Poznaniu, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej w UAM w Poznaniu, Urząd Miasta Poznania, Towarzystwo Bambrów Poznańskich. Funkcja: Inicjator i organizator konferencji, zorganizowanej we współpracy z prof. A. Brzezińską z IAiE UAM w Poznaniu i dr A. Szymoszyń z IAE PAN w Poznaniu.

8. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach.

Przed doktoratem

-

Po doktoracie

Centrum Badań Migracyjnych (CeBaM) przy UAM, członek

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, członek

Komisji Antropologii Miasta Komitetu Nauk Etnologicznych, członek, kierownictwo prof. dr hab. Ewa Karpinska.

Sekcja Badań nad Diasporą Polską Komitetu Badań nad Migracjami, członek, kierownictwo prof. Joanna Wojdon

9. Informacja o uczestnictwie w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań, wnioski o przyznanie nagród naukowych, wnioski w innych konkursach mających charakter naukowy lub dydaktyczny

Przed doktoratem

-

Po doktoracie

- członkini komisji oceniającej mini granty dotyczące tematyki migracyjnej przyznawane przez Centrum Badań Migracyjnych UAM, kwiecień 2022 r.

- recenzentka pracy magisterskiej Anny Wojtowicz pt. „Analiza porównawcza tradycyjnych strojów Saamów zamieszkujących tereny Norwegii”, promotorka dr hab. Anna Nadolska-Styczyńska, obrona odbyła się 24 października 2011 r. na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

-recenzentka książek:

Joanna Minksztym, monografia pt. „Strój Bambrów Poznańskich” (2015), z serii pt. „Atlas Polskich Strojów Ludowych”, cz. 2 „Wielkopolska”, zeszyt 6, dla: PTL.

Magdalena Mrugalska-Banaszak, monografia pt. „Wilda w czterech odsłonach” (2019), Poznań: Wydawnictwo Miejskie Posnania.

Izabela Main, monografia pt. „Lepsze światy medyczne? Zdrowie, choroba i leczenie polskich migrantek w perspektywie antropologicznej” (2018), Wydawnictwo „Scholar”.

-recenzentka artykułów w czasopismach:

„Przegląd Polonijny – Studia Migracyjne”, artykuły pt.

„Polskie wyspy w morzu hiper-różnorodności. Przypadek dwóch organizacji imigranckich w Holandii”.

„Structures of cooperation and non-cooperation – case of Polish immigrant organisations in Germany”.

„Łódzkie Studia Etnograficzne”, artykuł:

„»Stawianie maibaumu«. O majowym świętowaniu mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim”.

10. informacja o współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym

Przed i po doktoracie

Pracownia Etnologii przyczyniła się do skonsolidowania poznańskich Bambrów w Towarzystwie Bambrów Poznańskich (TBP) i zainicjowała powstanie Muzeum Bambrów Poznańskich (w 2003 r.), będącego jednocześnie siedzibą TBP. Przywróciła w ten sposób grupie jej ważną pozycję w historii i kulturze Poznania. Ogromną rolę w tych działaniach odegrała prof. Maria Paradowska z IAE PAN w Poznaniu, której prace organizacyjne i naukowe wspierałam przez cały okres mojej pracy w IAE PAN, najpierw jako asystentka, następnie adiunktka.

Od śmierci prof. Paradowskiej jestem jedyną kontynuatorką jej dzieła. Mimo, że od 2009 r. wykonuję też inne zadania naukowe, przez cały czas wspieram Bambrów merytorycznie i organizacyjnie. Wyrazem moich naukowych zainteresowań Bambrami znajduje się 20 publikacji na ich temat: książek, rozdziałów w monografiach i artykułów naukowych. Na temat tej grupy wygłosiłam także wiele referatów na konferencjach i w ramach seminariów i wykładów na zaproszenia instytucji nauki i kultury.

W 2019 r. przy współpracy z Bambrami zorganizowałam konferencję naukową „*300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski*” (odbyła się 5 października 2019 r.) przy której realizacji pogłębiłam współpracę z UAM, z Muzeum Etnograficznym w Poznaniu, Muzeum Historii Miasta Poznania, Urzędem Miasta Poznania i Towarzystwem Bambrów Poznańskich. Odbyła się ona w 2019 r. W tym jubileuszowym roku przybycia osadników z Górnej Frankonii do podpoznańskich wsi byłam zapraszana jako ekspertka na wszystkie ważne imprezy związane z Bambrami. Wzięłam udział m.in. w „Bamberskim korowodzie” i „Bamberskiej i biesiadzie”, zorganizowanych 4 sierpnia 2019 r. Uczestniczyłam w otwarciu wystawy: „Ty Bambrze!” w Muzeum Etnograficznym w Poznaniu, w koncercie (19 października) zorganizowanym przez Urząd Miasta Poznania i Towarzystwo Bambrów Poznańskich, z udziałem delegacji z Bambergu, w konferencji prasowej w Urzędzie Miasta Poznania poświęconej Bambróm i w świątecznej gali wieńczącej rok jubileuszowy.

Moja współpraca naukowa objęła także badaczy zagranicznych. Dr Annie Jankowskiej z Social Sciences Library, UCLA Charles E. Young Research, University of California kilkakrotnie udzieliłam konsultacji naukowych w sprawie projektowanej przez nią aplikacji Google, dotyczącej poznańskich Bambrów. Badaczka prowadziła na uniwersytecie w Los

Angeles projekt dotyczący przepływów migracyjnych w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. W Poznaniu z moją pomocą zebrała przestrzenno-czasowe dane dotyczące osadników z Bambergu po to by za pomocą Systemu Informacji Geograficznej (Geographic Information System – GIS) odtworzyć i przedstawić układ wsi bamberskich otaczających Poznań. Rezultatem była aplikacja online łącząca tekst, obrazy i mapy ESRI (Environmental System Research) [300 Years of Bamberg Settlers in Greater Poland \(arcgis.com\)](https://arcgis.com). Od wielu lat współpracuję także z dr Ewą Herber, przewodniczką po Bambergu. W ostatnim czasie wykorzystwała ona moje publikacje i uzyskane ode mnie materiały do przygotowania swojej książki popularnonaukowej na temat migracji z Bambergu do Polski, której wydanie przewidziane jest w roku 2023.

Przede wszystkim jednak udzielałam wsparcia Bambrów. Członkowie tej grup stale konsultują ze mną zagadnienia związane z ich historią i kulturą, o których relacjonują turystom i poznaniakom zwiedzającym prowadzone w nich Muzeum Bambrów Poznańskich. Korzystają także z mojej wiedzy (i opartych o nią publikacji) przygotowując się do różnego rodzaju wystąpień i wywiadów na temat swojej grupy. Sama również prowadziłam wykłady o Bambrach dla nich samych, dla środowiska społecznego – w szkołach, na wyższych uczelniach, w muzeach. Udzielałam także wywiadów radiowych na związane z nimi tematy Audycja „Off Czarek” pt. „Skąd się wzięli Bambrzy w Poznaniu?” (27.09.2019 r.), w Radiu Emaus o elementach dziedzictwa Bambrów (10 października 2019 r.), w Radiu Afera o wywodzącym się z Bambrów sołtysie Winiar – Antonim Bajerleinie (31 października 2019 r.).

W działaniach popularyzatorskich wspierałam Bambrów także za granicą. Wielokrotnie pracowałam jako tłumacz dla delegacji z Bambergu jak i czasie wyjazdów do Niemiec grup Polski. Prowadziłam także korespondencję urzędową z władzami miasta Bamberg, z niemieckimi sympatykami poznańskich Bambrów i innymi osobami zainteresowanymi tą grupą. Wraz z Bambrami z Poznania i Bambergu kilkakrotnie jako ekspertka gościłam u prezydenta Poznania Ryszarda Grobelnego, wiceprezydenta miasta - Jędrzeja Stolarskiego oraz u burmistrza Bambergu Herberta Lauera.

Efektom tej bogatej na wielu polach współpracy Bambrów i mojej było wpisanie tradycji poznańskich Bambrów w 2018 r. na „Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego,” będącą pierwszym i obowiązkowym krokiem w staraniach o wpis na „Światową listę dóbr kultury UNESCO”. Bambrzy zostali dostrzeżeni i uhonorowani przez wiele innych szacownych gremiów. Otrzymali Nagrodę im. Oskara Kolberga z rąk Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Z kolei władze miasta Poznania obwołały rok 2019 (rok obchodów 300 lat ich obecności w Poznaniu) Rokiem Poznańskich Bambrów. Po jubileuszu Bambrów w

2019 r. w mieście powstał m.in. Skwer im. prof. Marii Paradowskiej i Park Bambrów Poznańskich. Te osiągnięcia nie byłyby możliwe, gdyby nie współpraca Bambrów z IAE PAN, w której miałam i mam przyjemność aktywnie uczestniczyć.

Za działalność na rzecz Bambrów w 2019 r. nagrodzona zostałam medalem przez Towarzystwo Bambrów Poznańskich, Moja działalność na rzecz Bambrów została wybrana w ewaluacji IAE PAN w 2022 r. jako główne dokonanie etnologów w dziedzinie współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Przyczyniła się ona do uzyskania kategorii A przez Ośrodek Etnologii i Antropologii Współczesności, działający w ramach IAE PAN.

11. Informacje naukometryczne

1/ Informacja o liczbie cytowań publikacji wnioskodawcy [stan na 08-05-2023]

wg Google Scholar: 61 (od 2018 r. – 44).

2/ Informacja o posiadanym indeksie Hirscha.

H-index (Google Scholar): 4

